

FILIPINO 5

Name: _____
Grade: _____

Date: _____
Section: _____

Quarter: 1 Week: 2 LAS No. 2

MELC(s):

1. Nagagamit nang wasto ang mga Pangngalan at Panghalip sa pagtatalakay tungkol sa sarili, sa mga tao, hayop, lugar, bagay at pangyayari sa paligid. (F5WG-Ia-e-2)

Aralin 1: Pangngalan

Ang **pangngalan** ay salitang tumutukoy sa pangalan ng tao, bagay, pook, hayop, at mga pangyayari.

Halimbawa:

Pangngalan	Gamit sa Pangungusap
Tao	Binigyan ng parangal si Kaitlin sa kaniyang mga natatanging obra sa pagguhit.
Bagay	Nanonood ng mga pambatang palabas sa telebisyon ang mga bata.
Pook	Pumunta ang mag-anak ni Mang Kanor sa Divine Mercy Shrine, Lake Sebu, South Cotabato .
Hayop	Binigyan ni Kuya Mike ng tinapay at gatas ang kuting na nasa labas ng aming bahay.
Pangyayari	Masayang nagsalo-salo ang aming pamilya sa pagdiriwang ng kaarawan ng aking lola.

Panuto: Bilugan ang uri ng pangngalang tinutukoy sa loob ng panaklong.

1. Si Aira ay naligo nang maaga para pumasok sa kaniyang klase. (tao)
2. Nagbigay-pugay ang mga tao kay Dr. Jose Rizal sa Luneta Park. (pook)
3. Tuwing ika-labindalawa ng Hunyo ay ipinagdiriwang natin ang Araw ng Kalayaan. (pangyayari)
4. Nag-aalaga ng mga pusa ang aming kapitbahay. (hayop)
5. Nakakuha ng gintong medalya ang aking kuya sa paligsahan sa pagsusulat ng balita. (bagay)

Lesson 2: Uri ng Pangngalan

Ang **pangngalan** ay bahagi ng pananalitang tumutukoy sa ngalan ng tao, hayop, bagay, pook, o pangyayari. Ito ay nahahati sa dalawang uri, ito ay pantangi at pambalana.

2 Uri ng Pangngalan

- a. **Pantangi** – ito ay tumutukoy sa mga tiyak na ngalan ng tao, hayop, bagay, pook, o pangyayari.

Halimbawa:

Tao	Hayop	Bagay	Pook	Pangyayari
Arki	Bantay	Xerox	Koronadal city	Pasko
Kaitlin	Muning	Mongol	Tantangan	Araw ng mga puso

- b. **Pambalana** – ito ay tumutukoy sa mga karaniwan o di-tiyak na ngalan ng tao, hayop, bagay, pook, o pangyayari.

Halimbawa:

anak	Bahay	panyo	bag	isda
pitaka	Parke	aklat	mag-aaral	Lapis

A. Panuto: Suriin kung anong pangngalang **pantangi** ang hindi dapat mapabilang sa pangkat. Gawing gabay ang mga pangngalang **pambalana** sa unahan. Kulayan ng dilaw ang kahon ng tamang sagot.

1. lungsod	Malabon	Tinajeros	Hulong Duhat	Gensan
2. lalawigan	Manila	Bulacan	Quezon City	Navotas
3. bansa sa Asya	Australia	Amerika	Pilipinas	Canada
4. pangulo	Rodrigo R. Duterte	Gabby Concepcion	Manny Villar	Dingdong Dantes
5. bayani	Jose P. Rizal	Piolo Pascual	Hyun Bin	Manny Pacquiao

B. Panuto: Ngayon, kilalanin mo kung anong pangngalang **pambalana** ang kaugnay ng mga **pangngalang pantanging** nasa unahan. Kulayan ng berde ang kahon ng tamang sagot.

6. Angel Locsin	artista	mambabatas	manunulat	guro
7. Apolinario Mabini	mambabatas	bayani	guro	artista
8. Asya	bansa	lalawigan	kontinente	bayan
9. Agosto	buwan	oras	araw	taon
10. National Capital Region	bansa	lalawigan	rehiyon	bayan

Lesson 3: Panghalip na Panao

Ang panghalip na panao ay mayroon ding kailanan. Ang kailanan ng panghalip ay tumutukoy sa dami o bilang ng tinutukoy ng panghalip. Ang panghalip na panao ay maaaring:

1. Isahan- kapag iisang tao lamang ang tinutukoy ng panghalip.
2. Maramihan- kapag dalawa o higit sa dalawa ang ang tinutukoy ng panghalip.

Makikita sa ibaba ang talahanayan ng panghalip na panao.

Panauhan ng Panghalip na Panao	Kailanan	
	Isahan	Maramihan
Unang Panauhan	ako, ko, akin	kami, tayo, naming, natin, amin, atin
Pangalawang Panauhan	ikaw, ka, mo, iyo	kayo, ninyo, inyo
Pangatlong Panauhan	siya, niya, kaniya	sila, nila, kanila

Panuto: Tukuyin at bilugan ang Panghalip na Panao na maaaring pamalit sa mga salitang nasalungguhitan sa bawat pangungusap.

1. "Magandang hapon po. Cristina Torres po ang pangalan ko. Ako po ang magdadala ng keyk na ipinagawa ninyo," sabi ni Cristina.
2. Nakikita mo ba ang babae na kausap ni Tito Joaquin? Siya ang may-ari ng bakeshop na pinuntahan natin.
3. "Andres, puntahan mo si Tito Joaquin. Ikaw ang hinahanap niya para tumanggap ng keyk," sabi ni Jet kay Andres.
4. "Ako at ang mga kasama ko po ang magtutugtog ngayong gabi. Saan po kami pupuwesto?" tanong ni Jay kay Amalia.
5. "Si Andy, Bea at Clara ang uupo sa entablado. Nakahanda na ang mga upuan nila roon," sagot ni Amalia kay Jay.

Lesson 4: Uri ng Panghalip

Ang panghalip ay salitang inihahalili sa pangngalan.

Ilan sa mga uri ng panghalip ay ang mga sumusunod:

1. **Panghalip na pananong-** inihahalili sa pangngalan kung nagtatanong. Ang mga ito ay kumakatawan o pumapalit sa pangngalang itinatanong. Ang panghalip na pananong ay may kailanang isahan o maramihan. Nabubuo ang maramihan ng isang panghalip na pananong sa pamamagitan ng pag-uulit ng salita o uang dalawang pantig.

Halimbawa: sino, ano, kanino, alin, ilan, kailan - **isahan**
Sino-sino, ano – ano, alin-alin, ilan-ilan – **maramihan**

2. **Panghalip na pamatlig-** ay inihahalili sa pangngalang nagtuturo o naghihimaton ng lugar na kinalalagyan ng pangngalan.

Halimbawa: heto, dito, diyan, iyan, ayan, iyon, doon, hayun

3. **Panghalip na panaklaw-** ay ginagamit para tukuyin ang bilang ng pangngalan.

Halimbawa: bawat, anuman, ninuman, alinman, saanman, gaanuman, sinuman, saanman, lahat, marami, kapwa, ilan, pawang.

Panuto: Tukuyin at salungguhitan ang panghalip na ginamit sa bawat pangungusap.

1. Kanina lamang ay bitbit niya ang payong, bakit kaya nawala iyon?
2. Sino ba ang dapat managot sa paglaganap ng epidemya?
3. Anuman ang mangyayari, magtutulungan pa rin ang mga mamamayan upang tuluyang masugpo ang pagkalat ng epidemya.
4. Ano ba ang nararapat gawin upang sumunod ang mga tao sa pinaiiral na *social distancing*?
5. Dito lamang sa ating bayan ang hindi nagpatupad ng *No Movement Day*.

Prepared by:

Guro Ako